

8. Boissy A., Gilligan T. Communication skills training in oncology: It's the patient's experience that counts. *Journal of Clinical Oncology*. 2016. № 34(10). С. 1046–1047.

9. Adler-Milstein J., Jha A. Hacking HITECH: A regulatory approach to accelerating the electronic health record adoption. *Health Affairs*. 2017. № 36(11). С. 2040–2047.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-487-0-2>

**INVOLVEMENT OF INNOVATIONS IN THE MANAGEMENT
OF THE SPHERE OF HEALTH CARE OF UKRAINE
IN THE CONDITIONS OF WAR**

**ЗАЛУЧЕННЯ ІННОВАЦІЙ В УПРАВЛІННІ СФЕРОЮ
ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВІЙНИ**

Shevchuk O. O.

*student of higher education in the Doctor
of Philosophy program
from specialty 281 «Public management
and administration»
Communal institution of higher education
«Vinnytsia Academy of Continuing
Education»
Vinnytsia, Ukraine*

Шевчук О. О.

*здобувач вищої освіти за
програмою доктора філософії
зі спеціальності 281 «Публічне
управління та адміністрування»
Комунальний заклад вищої освіти
«Вінницька академія безперервної
освіти»
м. Вінниця, Україна*

Перспективи розвитку сфери охорони здоров'я в Україні в умовах тривалої російської збройної агресії мають пряму залежність від впровадження інновацій та модернізації лікувальних процесів, оскільки тільки завдяки цьому держава отримує можливість забезпечити доступність медичної допомоги усім без винятку громадянам. Залучення інновацій дає можливість досягати максимальної результативності та підвищити якість надання медичних послуг на основі нових наукових досягнень та їх практичного впровадження в діяльність лікувальних закладів. Створення та використання інновацій у системі охорони здоров'я як в сферах профілактики і лікування захворювань, так і в соціально-економічному розвитку медичних закладів, їх організаційно-управлінській діяльності, що є особливо

актуальними в умовах обмежень і бар'єрів створених реаліями війни. Це включає розширення спектру медичних послуг і поліпшенню їх якості, особливо під час порятунку життя громадян та захисників України, зміцнення їх здоров'я, збереження дієздатності, що, в свою чергу, сприятиме зменшенню інвалідизації та відновленню працездатності. У зв'язку з цим особливої актуальності набуває створення системи інноваційного управління сферою охорони здоров'я, особливо в тій її царині, яка пов'язана з впровадженням і освоєнням інновацій та комерціалізацією наукових розробок.

Результативність інноваційного розвитку закладу охорони здоров'я забезпечуватиметься багато в чому використанням ефективних методів, механізмів та інструментів управління інноваційною діяльністю, формуванням інноваційної інфраструктури та створенням сприятливого середовища для подальшої інституціоналізації інновацій.

У літературі розглядалися різні аспекти інноваційної діяльності в охороні здоров'я – починаючи від висвітлення організаційних механізмів управління інноваційним розвитком сферою, аналізу питань модернізації самого соціального інституту охорони здоров'я, до розробки інноваційних підходів в управлінні ресурсами медичної галузі України, вивчення методологічних основ управління сферою медичних послуг і визначення впливу соціально-економічних процесів на доступність лікування для пересічних громадян. Фундаментальні положення теорії інновацій, а також теоретико-методологічні аспекти управління інноваційним розвитком сфери охорони здоров'я в Україні було розроблено Юрієм Мочаловим, який обґрунтував необхідність підвищення ефективності роботи лікувальних закладів в умовах обмеженого фінансування [1, с. 30]. На проблему функціонування сфери охорони здоров'я, як соціального інституту, та вплив на нього кризових явищ, які створюють бар'єри для доступу до медичних послуг, формуючи соціальні нерівності, звернула увагу О. Клименко [2, с. 146], яка зауважила, що впровадження інноваційних цифрових технологій дозволяє вирівняти ситуацію і гарантувати вільний доступ до лікування для усіх громадян, не зважаючи на ті обмеження, які обумовлює війна.

На сьогоднішній день вченими вже встановлено, що в умовах цифровізації суспільства інноваційна діяльність в сфері охорони здоров'я має низку специфічних особливостей – держава втратила свою домінуюча роль в медичній галузі, оскільки завдяки реформам було впроваджено та розвинуто конкурентний ринок медичних послуг [3, с. 74]. Виявлені особливості знайшли своє відображення через

класифікацію інновацій, які були поділені на чотири види – технічні організаційні, управлінські та соціальні.

Під час війни в Україні інновації в сфері охорони здоров'я набули надзвичайної актуальності через необхідність швидкого адаптування медичної галузі до викликів військового часу. Отже, нами було виділено наступні види інновацій.

1. Технологічні інновації:

– онлайн медицина – сприяла налагодженню консультивання пацієнтів лікарями у дистанційному форматі, що стало надзвичайно важливою інновацією в умовах війни та усунула бар'єри що заважали доступу до медичних послуг в зоні бойових дій, прифронтових регіонах та на окупованих територіях;

– мобільні медичні бригади – використання пересувних медичних підрозділів для надання медичної допомоги у віддалених та важкодоступних районах стало реальністю сьогодні;

– використання дронів для транспортування медикаментів, крові та іншого медичного обладнання до гарячих точок;

– цифрові платформи, наприклад, такі як система «eHealth» забезпечують лікарям доступ до медичних даних пацієнтів в реальному часі в будь-якому місті при наявності мережі інтернет.

2. Організаційні інновації:

– Мобілізація ресурсів – оперативне розгортання польових шпиталів та медичних центрів для обслуговування поранених і хворих в зоні ведення бойових дій та дотичних до неї територіях;

– централізація медичних послуг – спрощення доступу до медичних послуг через створення єдиних координаційних центрів в зонах бойових дій, залучення цифрових технологій для швидкого обміну інформацією;

– адаптація процедур лікування – шляхом оптимізації і спрощення протоколів надання невідкладної допомоги в екстремальних умовах та обмеженим доступом до ресурсів.

3. Інновації в управлінні системою охорони здоров'я:

– гнучке планування – адаптація системи охорони здоров'я до кризових ситуацій, зокрема війни, шляхом впровадження інноваційних підходів до управління медичними установами;

– державна підтримка та координація – впровадження нових державних програм для забезпечення безперебійної роботи медичних закладів та підтримки працівників охорони здоров'я.

4. Соціальні інновації:

- волонтерські медичні ініціативи – залучення волонтерів для надання першої домедичної допомоги;
- підтримка ветеранів та постраждалих – створення спеціалізованих програм для медичного та психологічного супроводу учасників бойових дій.

Ці інновації допомагають не тільки забезпечити безперервність надання медичних послуг, але й адаптувати систему охорони здоров'я України до викликів, що виникають у зв'язку з російською збройною агресією. Війна створила нові виклики, зокрема, обмеження доступу до медичних послуг у зоні бойових дій та окупованих територіях, що стимулювало пошук інноваційних рішень для подолання цих бар'єрів.

Основним напрямом розвитку сфери охорони здоров'я в нашій державі є впровадження технологічних, організаційних, управлінських та соціальних інновацій. Технологічні нововведення, такі як онлайн-медицина, мобільні медичні бригади та цифрові платформи, допомогли забезпечити доступ до медичних послуг у віддалених регіонах. Організаційні інновації, зокрема мобілізація ресурсів та централізація медичних послуг, значно спростили управління системою охорони здоров'я під час війни. Водночас управлінські інновації включають гнучке планування та державну підтримку, що є необхідними для ефективної роботи закладів охорони здоров'я в кризових умовах. Соціальні інновації, зокрема волонтерські ініціативи та підтримка ветеранів, відіграють ключову роль у збереженні здоров'я населення та учасників бойових дій, що є перспективним напрямком для подальших наукових розвідок.

Таким чином, інноваційні процеси у сфері охорони здоров'я в Україні під російської збройної агресії є необхідною умовою для забезпечення доступу до медичних послуг, зменшення інвалідизації та сприяння відновленню працездатності населення. Впровадження інноваційних технологій, методів управління та соціальних ініціатив значно підвищує стійкість українського суспільства та сприяє підвищенню ефективності функціонування медичної галузі.

Література:

1. Мочалов Ю. Інноваційна діяльність у роботі закладів охорони здоров'я. *Практика управління медичним закладом*. 2014. № 3. С. 28–37. URL: https://dspace.uzhnu.edu.ua/jsui/bitstream/lib/23597/1/Pages%20from%20Mediki_3_2014_inet.pdf (дата звернення: 11.09.2024).

2. Клименко О. Ю. (2023). Взаємозв'язок динаміки розповсюдження соціально-небезпечних хвороб з соціальними нерівностями та умовами військового часу в Україні *Соціологія: теорія, методи маркетинг*. 2023. № 2. С. 143–161. URL: <https://doi.org/10.15407/sociology2023.02.143> (дата звернення: 10.09.2024).

3. Klymenko O., Lehominova S. & Goloborodko A. Features of quality management of electronic services in Ukraine in the conditions of digitalization. *Risus-journal on innovation and sustainability*. 2022. Vol. 13. Issue 1. Pp. 72–85. URL: <http://dx.doi.org/10.23925/2179-3565.2022v13i1p72-85> (дата звернення: 13.09.2024).